

CONVENȚIA DE LA VIENA CU PRIVIRE LA DREPTUL TRATATELOR

Încheiată la Viena la 23 mai 1969

(Publicată în ediția oficială a Monitorului Oficial „Tratate Internaționale”, volumul 4, pag. 53)

Statele Părți la prezenta Convenție,

Considerînd rolul fundamental al tratatelor în istoria relațiilor internaționale,

Recunoscînd importanța din ce în ce mai mare a tratatelor ca izvor al dreptului internațional și ca mijloc de dezvoltare a cooperării pașnice între națiuni, oricare ar fi orînduirile lor constituționale și sociale,

Constatănd că principiul liberului consimțămînt și al bunei credințe, precum și regula *pacta sunt servanda* sînt universal recunoscute,

Afirmînd că diferendele privind tratatele trebuie, ca și celelalte diferende internaționale, să fie soluționate prin mijloace pașnice și în conformitate cu principiile justiției și ale dreptului internațional,

Reamintind hotărîrea popoarelor Națiunilor Unite de a crea condițiile necesare pentru menținerea justiției și respectarea obligațiilor născute din tratate,

Conștiente de principiile dreptului internațional încorporate în Carta Națiunilor Unite cum sînt principiile privind egalitatea în drepturi a popoarelor și dreptul lor de a-și hotărî singure soarta, egalitatea suverană și independența tuturor statelor, neamestecul în treburile interne ale statelor, interzicerea amenințării sau a folosirii forței și respectul universal și efectiv al drepturilor omului și al libertăților fundamentale pentru toți,

*Convins*e că codificarea și dezvoltarea progresivă a dreptului tratatelor realizate prin prezenta Convenție vor servi scopurile Națiunilor Unite enunțate în Cartă, care sînt menținerea păcii și a securității internaționale, dezvoltarea relațiilor amicale între națiuni și realizarea cooperării internaționale,

Afirmînd că regulile dreptului internațional cutumiar vor continua să cîrmuiască chestiunile nereglementate de dispozițiile prezentei Convenții,

Au convenit asupra celor ce urmează:

PARTEA I. INTRODUCERE

Articolul 1

Domeniul de aplicare a prezentei Convenții

Prezenta Convenție se aplică tratatelor încheiate între state.

Articolul 2

Expresii întrebuițate

1. În înțelesul prezentei Convenții:

a) prin expresia “tratat” se înțelege un acord internațional încheiat în scris între state și guvernat de dreptul internațional, fie că este consemnat într-un instrument unic, fie în două sau mai multe instrumente conexe și oricare ar fi denumirea sa particulară;

b) prin expresiile “ratificare”, “acceptare”, “aprobare” și “aderare” se înțelege, după caz, actul internațional astfel denumit prin care un stat stabilește, pe plan internațional, consimțămîntul său de a fi legat printr-un tratat;

c) prin expresia “depline puteri” se înțelege un document emanînd de la autoritatea competentă a unui stat și desemnînd una sau mai multe persoane împuternicite să reprezinte statul pentru negocierea, adoptarea sau autentificarea textului unui tratat, pentru a exprima consimțămîntul statului de a fi legat printr-un tratat sau pentru a îndeplini oricare alt act cu privire la tratat;

d) prin expresia “rezervă” se înțelege o declarație unilaterală, oricare ar fi conți-

nutul sau denumirea sa, făcută de un stat atunci când semnează, acceptă sau aprobă un tratat, ori aderă la acesta, prin care își manifestă intenția de a exclude sau modifica efectul juridic al unor dispoziții din tratat cu privire la aplicarea lor față de statul respectiv;

e) prin expresia “stat care a participat la negociere” se înțelege un stat care a participat la elaborarea și la adoptarea textului tratatului;

f) prin expresia “stat contractant” se înțelege statul care a consimțit a se lega prin tratat, fie că acesta a intrat sau nu a intrat în vigoare;

g) prin expresia “parte” se înțelege statul care a consimțit să se lege prin tratat și față de care tratatul a intrat în vigoare;

h) prin expresia “stat terț” se înțelege un stat care nu este parte la tratat;

i) prin expresia “organizație internațională” se înțelege o organizație interguvernamentală.

2. Dispozițiile paragrafului 1 privind expresiile folosite în prezenta Convenție nu prejudiciază folosirii acestor expresii nici sensurilor ce li se poate da în dreptul intern al unui stat.

Articolul 3

Acorduri internaționale care nu intră în cadrul prezentei Convenții

Faptul că prezenta Convenție nu se aplică nici acordurilor internaționale încheiate între state sau alte subiecte de drept internațional ori între aceste alte subiecte de drept internațional și nici acordurilor internaționale care nu au fost încheiate în formă scrisă, nu aduce vreo atingere:

a) valorii juridice a unor asemenea acorduri;

b) aplicării la aceste acorduri a tuturor regulilor enunțate în prezenta Convenție, cărora ar fi supuse în temeiul dreptului internațional independent de Convenție;

c) aplicării Convenției la relațiile dintre state, reglementate prin acorduri inter-

naționale, la care sînt părți și alte subiecte de drept internațional.

Articolul 4

Neretroactivitatea prezentei Convenții

Fără prejudiciul aplicării vreuneia din regulile enunțate în prezenta Convenție cărora tratatele le-ar fi supuse în temeiul dreptului internațional independent de prezenta Convenție, aceasta se aplică exclusiv tratatelor încheiate de state după intrarea ei în vigoare față de aceste state.

Articolul 5

Tratate constitutive de organizații internaționale și tratate adoptate în sînul unei organizații internaționale

Prezenta Convenție se aplică oricărui tratat care este actul constitutiv al unei organizații internaționale, precum și oricărui tratat adoptat în sînul unei organizații internaționale, sub rezerva oricărei reguli pertinente a organizației.

PARTEA II.

ÎNCHEIEREA ȘI INTRAREA ÎN VIGOARE A TRATATELOR

SECȚIUNEA 1

Încheierea tratatelor

Articolul 6

Capacitatea statelor de a încheia tratate

Oricare stat are capacitatea de a încheia tratate.

Articolul 7

Depline puteri

1. O persoană este considerată ca reprezentînd un stat pentru adoptarea sau autentificarea textului unui tratat sau pentru a exprima consimțămîntul unui stat de a se lega printr-un tratat dacă:

a) prezintă deplinele puteri convenite; sau

b) rezultă din practica statelor interesate sau din alte împrejurări că aveau intenția de a considera această persoană ca reprezentînd statul în acest scop și a nu pretinde prezentarea de depline puteri.

2. În virtutea funcțiilor lor și fără a fi obligați să prezinte depline puteri, sînt considerați ca reprezentînd statul lor:

a) șefii de stat, șefii guvernelor și miniștrii afacerilor externe, pentru toate actele referitoare la încheierea unui tratat;

b) șefii de misiune diplomatică, pentru adoptarea textului unui tratat ce se încheie între statul acreditant și statul acreditar;

c) reprezentanții acreditați ai statelor la o conferință internațională sau pe lângă o organizație internațională ori pe lângă un organ al acesteia, pentru adoptarea textului unui tratat în această conferință, organizație sau organ.

Articolul 8

Confirmarea ulterioară a unui act îndeplinit fără autorizare

Un act referitor la încheierea unui tratat, îndeplinit de o persoană care, în temeiul articolului 7, nu poate fi considerată ca autorizată a reprezenta un stat pentru acest scop, este fără efect juridic, afară numai dacă nu a fost confirmat ulterior de către acel stat.

Articolul 9

Adoptarea textului

1. Adoptarea textului unui tratat se face prin consimțămîntul tuturor statelor participante la elaborarea sa, cu excepția cazurilor prevăzute la paragraful 2.

2. Adoptarea textului unui tratat la o conferință internațională se face cu majoritatea de două treimi a statelor prezente și votante afară numai dacă aceste state nu decid, cu aceeași majoritate, să aplice o regulă diferită.

Articolul 10

Autentificarea tratatului

Textul unui tratat este stabilit ca fiind autentic și definitiv:

a) respectîndu-se procedura prevăzută în acest text sau convenită de statele participante la elaborarea tratatului; sau,

b) în lipsa unei astfel de proceduri, prin semnarea, semnarea *ad referendum*

sau parafarea, de către reprezentanții acestor state, a textului sau a actului final al unei conferințe în care textul a fost încorporat.

Articolul 11

Moduri de exprimare a consimțămîntului de a fi legat de tratat

Consimțămîntul unui stat de a fi legat printr-un tratat poate fi exprimat prin semnătura, prin schimbul instrumentelor care constituie un tratat, prin ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, ori prin oricare alt mijloc convenit.

Articolul 12

Exprimarea, prin semnătură, a consimțămîntului de a fi legat printr-un tratat

1. Consimțămîntul unui stat de a fi legat printr-un tratat se exprimă prin semnătura reprezentantului acestui stat:

a) cînd tratatul prevede că semnătura va avea acest efect;

b) cînd este stabilit pe altă cale că statele care au participat la negociere conveniseră că semnătura va avea acest efect; sau

c) cînd intenția statului de a conferi semnăturii acest efect rezultă din deplinele puteri ale reprezentantului său sau a fost exprimată în cursul negocierii.

2. În aplicarea paragrafului 1:

a) parafarea unui text are valoarea semnăturii tratatului dacă este stabilit că statele care au participat la negociere conveniseră în acest fel;

b) semnătura ad referendum pusă pe un tratat de către reprezentantul unui stat, dacă acesta o confirmă, are valoarea semnăturii definitive a tratatului.

Articolul 13

Exprimarea consimțămîntului de a fi legat printr-un tratat prin schimbul instrumentelor constituind tratatul

Consimțămîntul statelor de a se lega printr-un tratat constituit de instrumentele

ce se schimbă între ele se exprimă prin acest schimb:

a) când instrumentele prevăd ca schimbul lor va avea acest efect; sau

b) când este stabilit pe altă cale că aceste state conveniseră că schimbul instrumentelor să aibă acest efect.

Articolul 14

Exprimarea prin ratificare, acceptare sau aprobare a consimțământului de a fi legat printr-un tratat

1. Consimțământul unui stat de a fi legat printr-un tratat se exprimă prin ratificare:

a) când tratatul prevede că acest consimțământ se exprimă prin ratificare;

b) când este stabilit, pe altă cale, că statele participante la negociere conveniseră asupra cerinței ratificării;

c) când reprezentantul acestui stat a semnat tratatul sub rezerva ratificării; sau

d) când intenția statului de a semna tratatul sub rezerva ratificării rezultă din deplinele puteri ale reprezentantului sau ori a fost exprimată în cursul negocierii.

2. Consimțământul unui stat de a fi legat printr-un tratat se exprimă prin acceptare sau aprobare în condiții asemănătoare aceluia care se aplică ratificării.

Articolul 15

Exprimarea prin aderare a consimțământului de a fi legat printr-un tratat

Consimțământul unui stat de a fi legat printr-un tratat se exprimă prin aderare:

a) când tratatul prevede că acest consimțământ poate fi exprimat de către acest stat pe calea aderării;

b) când este stabilit, pe altă cale, că statele participante la negociere conveniseră că acest consimțământ va putea fi exprimat de către acest stat pe calea aderării; sau

c) când toate părțile au convenit ulterior că acest consimțământ va putea fi exprimat de către acest stat pe calea aderării.

Articolul 16

Schimbul sau depunerea instrumentelor de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare

Dacă tratatul nu dispune altfel, instrumentele de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare stabilesc consimțământul unui stat de a fi legat printr-un tratat din momentul:

a) schimbului lor între statele contractante;

b) depunerii lor pe lângă depozitar; sau

c) notificării lor către statele contractante sau către depozitar, dacă s-a convenit astfel.

Articolul 17

Consimțământul de a fi legat printr-o parte a unui tratat și alegerea între diferitele dispoziții

1. Fără prejudiciul aplicării articolelor 19 - 23, consimțământul unui stat de a fi legat printr-o parte a unui tratat nu produce efecte decât dacă tratatul permite sau dacă statele contractante consimt aceasta.

2. Consimțământul unui stat de a fi legat printr-un tratat care permite alegerea între diferitele sale dispoziții nu produce efecte decât dacă dispozițiile la care se referă sînt indicate în mod clar.

Articolul 18

Obligația de a nu lipsi un tratat de obiectul și scopul său înainte de intrarea sa în vigoare

Un stat trebuie să se abțină de la săvîrșirea unor acte care ar lipsi un tratat de obiectul și scopul său:

a) când a semnat tratatul sau a schimbat instrumentul care constituie tratatul sub rezerva ratificării, acceptării sau aprobării, atît timp cît nu și-a manifestat intenția de a nu deveni parte la tratat; sau

b) când și-a exprimat consimțământul de a fi legat prin tratat, în perioada care precede intrarea în vigoare a tratatului și cu condiția că aceasta sa nu fie întîrziată fără motiv valabil.

SECȚIUNEA 2

Rezerve

Articolul 19

Formularea rezervelor

Un stat în momentul în care semnează, ratifică, acceptă, aprobă un tratat sau aderă la el, poate formula o rezervă, cu condiția că:

- a) rezerva să nu fie interzisă de tratat;
- b) tratatul să nu dispună că pot fi făcute numai anumite rezerve printre care nu figurează rezerva respectivă; sau
- c) în alte cazuri decât cele prevăzute de alineatul a) și b), rezerva să nu fie incompatibilă cu obiectul și scopul tratatului.

Articolul 20

Acceptarea rezervelor și obiecțiunilor la rezervare

1. O rezervă autorizată în mod expres de un tratat nu are nevoie să fie acceptată ulterior de celelalte state contractante, afară numai dacă tratatul prevede aceasta.

2. Când, din numărul restrâns al statelor care au participat la negociere, precum și din obiectul și scopul tratatului rezultă că aplicarea tratatului în întregul său între toate părțile este o condiție esențială a consimțământului fiecăreia dintre ele de a fi legate prin tratat, rezerva trebuie să fie acceptată de toate părțile.

3. Când tratatul este actul constitutiv al unei organizații internaționale și dacă nu dispune altfel, o rezervă cere să fie aprobată de organul competent al acestei organizații.

4. În alte cazuri decât cele prevăzute de paragrafele precedente și dacă tratatul nu prevede altfel:

- a) acceptarea unei rezerve de către alt stat contractant face că statul autor al rezervei să devină parte la tratat față de acest stat dacă tratatul este în vigoare sau atunci când el intra în vigoare față de aceste state;
- b) obiecțiunea făcută la o rezervă de către un alt stat contractant nu împiedică

intrarea în vigoare a tratatului între statul care a formulat obiecțiunea și statul autor al rezervei, afară numai dacă statul care a formulat obiecțiunea și-a exprimat în mod clar intenția în mod contrar;

c) un act exprimând consimțământul unui stat de a fi legat prin tratat și care conține o rezervă produce efecte din momentul în care cel puțin un alt stat contractant a acceptat rezerva.

5. În vederea aplicării paragrafelor 2 și 4 și dacă tratatul nu dispune altfel, o rezervă este considerată a fi fost acceptată de un stat dacă acesta nu a formulat vreo obiecțiune la rezerva pînă la expirarea a douăsprezece luni de la data la care și-a exprimat consimțământul de a fi legat prin tratat, dacă aceasta dată este posterioară.

Articolul 21

Efectele juridice ale rezervelor și ale obiecțiunilor la rezerve

1. O rezervă stabilită față de o altă parte, în conformitate cu articolele 19, 20 și 23:

a) modifică pentru statul autor al rezervei în relațiile sale cu cealaltă parte dispozițiile din tratat la care se referă rezerva, în măsura prevăzută în această rezervă; și

b) modifică aceste dispoziții în aceeași măsură față de cealaltă parte în relațiile sale cu statul autor al rezervei.

2. Rezerva nu modifică dispozițiile tratatului față de celelalte părți în raporturile lor *inter se*.

3. Când un stat care a formulat o obiecțiune împotriva unei rezerve nu s-a opus intrării în vigoare a tratatului între el și statul autor al rezervei, dispozițiile la care se referă rezerva nu se aplică între cele două state în măsura prevăzută de rezervă.

Articolul 22
Retragerea rezervelor și
obiecțiunilor la rezerve

1. Dacă tratatul nu dispune altfel, o rezervă poate oricînd să fie retrasă fără a fi nevoie de consimțămîntul statului care a acceptat rezerva pentru retragerea ei.

2. Dacă tratatul nu dispune altfel, o obiecțiune la o rezervă poate fi retrasă oricînd.

3. Dacă tratatul nu dispune altfel sau dacă nu s-a convenit în alt fel:

a) retragerea unei rezerve nu produce efecte față de alt stat contractant decît de la data primirii notificării ei de către acest stat;

b) retragerea unei obiecțiuni la o rezervă nu produce efecte decît de la data la care statul autor al rezervei a primit notificarea acestei retrageri.

Articolul 23
Procedura referitoare la rezerve

1. Rezerva, acceptarea expresă a unei rezerve și obiecțiunea la o rezervă trebuie să fie formulate în scris și comunicate părților contractante și celorlalte state avînd calitate de a deveni părți la tratat.

2. Cînd ea este formulată la semnarea tratatului sub rezerva ratificării, acceptării sau aprobării, o rezervă trebuie să fie confirmată în mod formal de către statul care a formulat-o în momentul cînd își exprimă consimțămîntul de a fi legat prin tratat. Într-un asemenea caz, se consideră că rezerva a fost făcută la data cînd a fost confirmată.

3. O acceptare expresă a unei rezerve sau o obiecțiune la o rezervă, dacă sînt anterioare confirmării acesteia, nu au nevoie să fie și ele confirmate.

4. Retragerea unei rezerve sau a unei obiecțiuni la o rezervă trebuie să fie formulată în scris.

SECȚIUNEA 3
Intrarea în vigoare a tratatelor și
aplicarea lor provizorie

Articolul 24
Intrarea în vigoare

1. Un tratat intra în vigoare la data și după modalitățile ce s-au fixat prin dispozițiile sale sau prin acord între statele care au participat la negociere.

2. În lipsa unor atari dispoziții sau a unui asemenea acord, un tratat intra în vigoare de îndată ce consimțămîntul de a fi legat prin tratat a fost stabilit pentru toate statele care au participat la negociere.

3. Cînd consimțămîntul unui stat de a fi legat printr-un tratat este stabilit la o dată posterioară intrării în vigoare a zisului tratat, acesta, dacă nu dispune altfel, intră în vigoare față de acest stat la acea dată.

4. Dispozițiile unui tratat, care reglementează autentificarea textelor, stabilirea consimțămîntului statelor de a fi legate prin tratat, modalitățile sau data intrării în vigoare, rezervele, funcțiunile depozitarului precum și alte chestiuni care se pun în mod necesar înainte de intrarea în vigoare a tratatului, sînt aplicabile de îndată ce textul a fost adoptat.

Articolul 25
Aplicarea provizorie

1. Un tratat sau o parte a unui tratat se aplică în mod provizoriu pînă la intrarea sa în vigoare:

a) dacă tratatul însuși dispune astfel; sau

b) dacă statele care au participat la negociere conveniseră astfel, într-un alt mod.

2. Dacă tratatul nu dispune altfel sau dacă statele care au participat la negociere nu au convenit altfel, aplicarea provizorie a unui tratat sau a unei părți dintr-un tratat față de un stat încetează, dacă acest stat notifică celorlalte state între care tratatul

este aplicat provizoriu intenția sa de a nu deveni parte la tratat.

PARTEA III RESPECTAREA, APLICAREA ȘI INTERPRETAREA TRATATELOR

SECȚIUNEA 1 Respectarea tratatelor

Articolul 26 *“Pacta sunt servanda”*

Orice tratat în vigoare leagă părțile și trebuie să fie executat de ele cu buna credință.

Articolul 27 *Dreptul intern și respectarea tratatelor*

O parte nu poate invoca dispozițiile dreptului său intern pentru a justifica neexecutarea unui tratat. Aceasta regula este fără prejudiciu în ce privește aplicarea articolului 46.

SECȚIUNEA 2 Aplicarea tratatelor

Articolul 28 *Neretroactivitatea tratatelor*

Dacă din cuprinsul tratatului nu reiese o intenție diferită sau dacă aceasta nu este stabilită pe altă cale, dispozițiile unui tratat nu leagă o parte în ce privește un act sau fapt anterior datei intrării în vigoare a acestui tratat față de aceasta parte sau în ce privește o situație care încetase să existe la acea data.

Articolul 29 *Aplicarea teritorială a tratatelor*

Dacă din cuprinsul tratatului nu reiese o intenție diferită sau dacă aceasta nu este stabilită pe altă cale, un tratat leagă pe fiecare din părți cu privire la întregul său teritoriu.

Articolul 30 *Aplicarea tratatelor succesive purtând asupra aceleiași materii*

1. Sub rezerva dispozițiilor articolului 103 al Cartei Națiunilor Unite, drepturile

și obligațiile statelor, părți la tratate succesive purtând asupra aceleiași materii sînt determinate potrivit paragrafelor ce urmează.

2. Cînd un tratat precizează că este subordonat unui tratat anterior sau posterior sau ca nu trebuie considerat ca fiind incompatibil cu celalalt tratat, dispozițiile acestuia se vor aplica cu precădere.

3. Cînd toate părțile la tratatul anterior sînt de asemenea părți la tratatul posterior, fără ca cel anterior să fie expirat sau ca aplicarea sa fi fost suspendată în conformitate cu articolul 59, tratatul anterior nu se aplică decît în măsura în care dispozițiile sale sînt compatibile cu cele ale tratatului posterior.

4. Cînd părțile la tratatul anterior nu sînt toate părți la tratatul posterior:

a) în relațiile dintre statele care sînt părți la ambele tratate, regula aplicabilă este cea enunțată la paragraful 3;

b) în relațiile dintre un stat parte la cele doua tratate și un stat parte la numai unul din aceste tratate, tratatul la care ambele state sînt părți reglementează drepturile și obligațiile lor reciproce.

5. Paragraful 4 se aplică fără vreun prejudiciu în ce privește aplicarea articolului 41, orice chestiune relativ la stingerea sau la suspendarea aplicării unui tratat conform articolului 60 sau orice chestiune privind responsabilitatea ce poate lua naștere pentru un stat ca urmare a încheierii sau aplicării unui tratat ale cărui dispoziții sînt incompatibile cu obligațiile ce incumbă acestui stat față de altul, în virtutea unui alt stat.

SECȚIUNEA 3 Interpretarea tratatelor

Articolul 31 *Regula generală de interpretare*

1. Un tratat trebuie să fie interpretat cu buna credință potrivit sensului obișnuit ce urmează a fi atribuit termenilor tratatului

în contextul lor și în lumina obiectului și scopului său.

2. În vederea interpretării unui tratat, contextul cuprinde, în afara de text, prealabil și anexe:

a) orice acord în legătura cu tratatul și care a intervenit între toate părțile cu prilejul încheierii tratatului;

b) orice instrument stabilit de către una sau mai multe părți cu prilejul încheierii tratatului și acceptat de celelalte părți ca instrument avînd legătura cu tratatul.

3. Se va ține seama, odată cu contextul:

a) de orice acord ulterior intervenit între părți cu privire la interpretarea tratatului sau la aplicarea dispozițiilor sale;

b) de orice practica urmată ulterior în aplicarea tratatului prin care este stabilit acordul părților în privința interpretării tratatului;

c) de orice regulă pertinentă de drept internațional aplicabilă relațiilor dintre părți.

4. Un termen va fi înțeles într-un sens special dacă este stabilit că aceasta a fost intenția părților.

Articolul 32

Mijloace complementare de interpretare

Se poate recurge la mijloace complementare de interpretare, îndeosebi la lucrările pregătitoare și la împrejurările în care a fost încheiat tratatul, fie pentru a se confirma sensul rezultînd din aplicarea articolului 31, fie pentru a se determina sensul atunci cînd interpretarea dată conform articolului 31:

a) lasă sensul ambiguu sau obscur; sau
b) duce la un rezultat vădit absurd sau nerațional.

Articolul 33

Interpretarea tratatelor autentificate în două sau mai multe limbi

1. Cînd un tratat a fost autentificat în două sau mai multe limbi, textul său are aceeași valoare în fiecare din aceste

limbi, afară numai dacă tratatul nu dispune sau dacă părțile nu convin că, în caz de divergență, unul din texte să aibă precădere.

2. O versiune a tratatului în altă limbă decît cele în care textul a fost autentificat nu va fi considerată drept text autentic decît dacă tratatul prevede sau dacă părțile au convenit aceasta.

3. Termenii unui tratat sînt presupuși a avea același înțeles în diversele texte autentice.

4. În afara de cazul în care un text determinat are precădere în conformitate cu paragraful 1, atunci cînd comparația textelor autentice învederează o deosebire de sens, pe care aplicarea articolelor 31 și 32 nu îngăduie a o elimina, se va adopta sensul care, ținîndu-se seama de obiectul și de scopul tratatului, împacă cel mai bine aceste texte.

SECȚIUNEA 4

Tratatele și statele terțe

Articolul 34

Regula privind statele terțe

Un tratat nu creează nici obligații nici drepturi pentru un stat terț fără consimțămîntul sau.

Articolul 35

Tratate prevăzînd obligații pentru statele terțe

O obligație ia naștere pentru un stat terț din dispoziția unui tratat dacă părțile la acest tratat înțeleg să creeze obligația prin mijlocirea acestei dispoziții și dacă statul terț acceptă în mod expres și în scris aceasta obligație.

Articolul 36

Tratate prevăzînd drepturi pentru statele terțe

1. Un drept ia naștere pentru un stat terț din dispoziția unui tratat dacă părțile la acest tratat înțeleg, prin aceasta dispoziție, să confere acest drept fie statului terț sau unui grup de state căruii acesta îi

aparține, fie tuturor statelor, și dacă statul terț consimte. Consimțământul este prezumat în lipsa vreunei indicații contrare, afară numai dacă tratatul nu dispune altfel.

2. Un stat care exercită un drept în temeiul paragrafului 1 este ținut să respecte, în exercitarea acestui drept, condițiile prevăzute de tratat sau stabilite conform dispozițiilor sale.

Articolul 37

Revocarea sau modificarea obligațiilor sau drepturilor statelor terțe

1. În cazul când o obligație s-a născut în sarcina unui stat terț potrivit articolului 35, aceasta obligație nu poate fi revocată sau modificată decât prin consimțământul statelor părți la tratat și al statului terț, afara dacă se stabilește că ele au convenit altfel.

2. În cazul când un drept s-a născut în folosul unui stat terț potrivit articolului 36, acest drept nu poate fi revocat sau modificat de părți dacă se stabilește că dreptul era destinat să nu poată fi revocat sau modificat fără consimțământul statului terț.

Articolul 38

Regulile unui tratat ce devin obligatorii pentru statele terțe prin formarea unei cutume internaționale

Nici una din dispozițiile articolelor 34 - 37 nu se opune ca o regulă enunțată într-un tratat să devină obligatorie pentru un stat terț ca regulă cutumiară de drept internațional recunoscută ca atare.

PARTEA IV AMENDAREA ȘI MODIFICAREA TRATATELOR

Articolul 39

Regula generală referitoare la amendarea tratatelor

Un tratat poate fi amendat prin acordul părților. Afară de cazul când tratatul ar

dispune altfel, regulile enunțate în partea II sînt aplicabile unui astfel de acord.

Articolul 40

Amendarea tratatelor multilaterale

1. Dacă tratatul nu dispune altfel, amendarea tratatelor multilaterale este guvernată de paragrafele următoare.

2. Orice propunere tinzînd la amendarea unui tratat multilateral în relațiile dintre toate părțile trebuie să fie notificată tuturor statelor contractante și fiecare dintre ele are dreptul să participe:

a) la hotărîrea cu privire la urmarea ce se va da acestei propuneri;

b) la negocierea și la încheierea oricărui acord avînd drept obiect amendarea tratatului.

3. Orice stat avînd calitatea de a deveni parte la tratat are de asemenea calitatea de a deveni parte la tratat astfel cum este amendat.

4. Acordul asupra amendamentului nu leagă statele care sînt părți la tratat și care nu devin părți la acest acord; alineatul b) al paragrafului 4 din articolul 30 se aplica acestor state.

5. Orice stat care devine parte la tratat după intrarea în vigoare a acordului asupra amendamentului este, dacă nu a exprimat o intenție diferită, considerat ca fiind:

a) parte la tratat astfel cum este amendat;

b) parte la tratatul neamendat față de oricare parte la tratat care nu este legată prin acordul asupra amendamentului.

Articolul 41

Acorduri avînd ca obiect modificarea tratatelor multilaterale numai în relațiile dintre unele părți

1. Două sau mai multe părți ale unui tratat multilateral pot încheia un acord avînd ca obiect modificarea tratatului, numai în relațiile lor mutuale;

a) dacă posibilitatea unei astfel de modificări este prevăzută de tratat; sau

b) dacă modificarea în chestiune nu este interzisă de tratat, cu condiția:

i) să nu aducă atingere nici folosinței de către celelalte părți a drepturilor ce le conferă tratatul, nici executării obligațiilor lor; și

ii) să nu poarte asupra unei dispoziții de la care nu se poate deroga fără să existe incompatibilitate cu realizarea efectivă a obiectului și scopului tratatului luat în ansamblul său.

2. Afară dacă, în cazul prevăzut la alineatul a) al paragrafului 1, tratatul nu dispune altfel, părțile în chestiune trebuie să notifice celorlalte părți intenția lor de a încheia acordul, precum și modificările pe care acesta le aduce tratatului.

PARTEA V NULITATEA, STINGEREA ȘI SUSPENDAREA APLICĂRII TRATATELOR

SECȚIUNEA 1 Dispoziții generale

Articolul 42

Validitatea și menținerea în vigoare a tratatelor

1. Validitatea unui tratat sau a consimțământului unui stat de a fi legat printr-un tratat nu poate fi contestată decît în aplicarea prezentei Convenții.

2. Stingerea unui tratat, denunțarea sa sau retragerea unei părți nu pot avea loc decît în aplicarea dispozițiilor tratatului sau a prezentei Convenții. Aceeași regulă este valabilă pentru suspendarea aplicării tratatului.

Articolul 43

Obligații impuse de dreptul internațional independent de un tratat

Nulitatea, stingerea sau denunțarea unui tratat, retragerea uneia din părți sau suspendarea aplicării tratatului, atunci cînd rezultă din aplicarea prezentei Convenții sau din dispozițiile tratatului, nu afectează în nici un chip îndatorirea unui

stat de a executa oricare obligație enunțată în tratat la care este supus în temeiul dreptului internațional, independent de zisul tratat.

Articolul 44

Divizibilitatea dispozițiilor unui tratat

1. Dreptul unei părți, prevăzut de un tratat sau rezultînd din articolul 56, de a denunța tratatul, de a se retrage din el sau de a-i suspenda aplicarea nu poate fi exercitat decît în privința ansamblului tratatului, afară numai dacă acesta dispune altfel sau dacă părțile au convenit în alt fel.

2. O cauză de nulitate sau de stingere a unui tratat, de retragere a unei părți sau de suspendare a aplicării tratatului, recunoscută conform dispozițiilor prezentei Convenții, nu poate fi invocată decît în privința ansamblului tratatului, afara de condițiile prevăzute de paragrafele următoare sau de articolul 60.

3. În cazul în care cauza în chestiune nu vizează decît anumite clauze determinate, ea nu poate fi invocată decît în privința acestor singure clauze atunci cînd:

a) aceste clauze pot fi separate de restul tratatului în ce privește executarea lor;

b) rezultă din tratat sau este stabilit în alt mod că acceptarea clauzelor în chestiune nu a constituit pentru cealaltă parte sau pentru celelalte părți la tratat o bază esențială a consimțământului lor de a fi legate prin tratat în ansamblul său; și

c) nu este în just de a continua executarea a ceea ce subzistă din tratat.

4. În cazurile ținînd de articolele 49 și 50, statul care are dreptul de a invoca dolul sau corupția poate face aceasta fie în privința întregului tratat, fie, în cazul prevăzut la paragraful 3, în privința numai a anumitor clauze determinate.

5. În cazurile prevăzute de articolele 51, 52 și 53, diviziunea dispozițiilor tratatului nu este admisă.

Articolul 45

Pierderea dreptului de a invoca o cauză de nulitate a unui tratat sau un motiv de a-i pune capăt, de a se retrage din el sau de a-i suspenda aplicarea

Un stat nu mai poate invoca o cauză de nulitate a unui tratat sau un motiv de a-i pune capăt, de a se retrage din el sau de a-i suspenda executarea în conformitate cu articolele 46 - 50 sau cu articolele 60 și 62 dacă, după ce a avut cunoștința de fapte, acest stat:

a) a acceptat în mod explicit să considere că, după caz, tratatul este valid, rămîne în vigoare sau continuă să fie aplicabil; sau

b) trebuie, față de conduita sa, să fie socotit că a achiesat, după caz, la validitatea tratatului sau la menținerea sa în vigoare ori în aplicare.

SECȚIUNEA 2

Nulitatea tratatelor

Articolul 46

Dispoziții ale dreptului intern privind competența de a încheia tratate

1. Faptul ca consimțămîntul unui stat de a fi legat printr-un tratat a fost exprimat cu violarea unei dispoziții a dreptului său intern privitoare la competența de a încheia tratate, poate fi invocată de acest stat ca viciu de consimțămînt, afară numai dacă această violare a fost vădită și nu privește o regulă de importanță fundamentală a dreptului său intern.

2. O violare este vădită dacă ea este obiectiv evidentă pentru orice stat care s-ar comporta în asemenea împrejurări în conformitate cu practica obișnuită și cu buna credință.

Articolul 47

Restricție specială a putinței de a exprima consimțămîntul unui stat

Dacă împuternicirea unui reprezentant să exprime consimțămîntul unui stat de a fi legat printr-un tratat determinat a făcut

obiectul unei restricții speciale, faptul că acest reprezentant nu a ținut seama de restricție nu poate fi invocat ca viciu al consimțămîntului pe care l-a exprimat, afară numai dacă restricția nu a fost notificată, înainte de exprimarea acestui consimțămînt, celorlalte state care au participat la negociere.

*Articolul 48**Eroarea*

1. Un stat poate invoca o eroare într-un tratat drept viciu al consimțămîntului său de a fi legat prin tratat dacă eroarea poartă asupra unui fapt sau unei situații care statul presupunea că există în momentul încheierii tratatului și care constituia o bază esențială a consimțămîntului acestui stat de a fi legat prin tratat.

2. Paragraful 1 nu se aplică dacă zisul stat a contribuit la această eroare prin comportarea sa sau dacă împrejurările au fost de așa natură încît trebuia să fi fost avertizat despre posibilitatea unei erori.

3. O eroare purtînd numai asupra redactării textului unui tratat nu aduce atingere validității sale; în acest caz, se va aplica articolul 79.

*Articolul 49**Dolul*

Dacă un stat a fost determinat să încheie un tratat în urma conduitei frauduloase a unui alt stat care a participat la negociere, el poate invoca dolul ca viciu al consimțămîntului său de a se lega prin tratat.

Articolul 50

Coruperea reprezentantului unui stat

Dacă exprimarea consimțămîntului unui stat de a fi legat printr-un tratat a fost obținută pe calea coruperii reprezentantului său prin acțiunea directă sau indirectă a unui stat care a participat la negociere, statul poate invoca coruperea ca viciu al consimțămîntului său de a se lega prin tratat.

*Articolul 51**Constrângerea exercitată asupra reprezentantului unui stat*

Exprimarea consimțământului unui stat de a fi legat printr-un tratat, obținută prin constrângerea exercitată asupra reprezentantului său prin acte sau amenințări îndreptate împotriva lui, este lipsită de orice efect juridic.

*Articolul 52**Constrângerea exercitată asupra unui stat prin amenințare sau folosirea forței*

Este nul orice tratat a cărui încheiere a fost obținută prin amenințarea sau prin folosirea forței, cu violarea principiilor de drept internațional incorporate în Carta Națiunilor Unite.

*Articolul 53**Tratate în conflict cu o normă imperativă a dreptului internațional general (jus cogens)*

Este nul orice tratat care, în momentul încheierii sale, este în conflict cu o normă imperativă a dreptului internațional general. În sensul prezentei Convenții, o normă a dreptului internațional general este o normă acceptată și recunoscută de comunitatea internațională a statelor în ansamblul ei, drept normă de la care nu este permisă nici o derogare și care nu poate fi modificată decât printr-o nouă normă a dreptului internațional general avînd același caracter.

SECȚIUNEA 3

Stingerea tratatelor și suspendarea aplicării lor

*Articolul 54**Stingerea unui tratat sau retragerea în temeiul dispozițiilor tratatului sau prin consimțământul părților*

Stingerea unui tratat sau retragerea unei părți pot avea loc:

a) în conformitate cu dispozițiile tratatului; sau

b) în orice moment, prin consimțământul tuturor părților, după consultarea celorlalte state contractante.

*Articolul 55**Numărul părților la un tratat multilateral scăzut sub numărul necesar intrării sale în vigoare*

Afară de cazul cînd tratatul dispune altfel, un tratat multilateral nu ia sfîrșit pentru singurul motiv că numărul părților a scăzut sub numărul necesar pentru intrarea sa în vigoare.

*Articolul 56**Denunțarea sau retragerea în cazul unui tratat care nu conține dispoziții privind stingerea și denunțarea tratatului sau retragerea din el*

1. Un tratat care nu conține dispoziții cu privire la stingerea și denunțarea sa sau la retragerea din el nu poate fi obiectul unei denunțări sau unei retrageri, afară numai dacă:

a) se va fi stabilit că era în intenția părților de a admite posibilitatea unei denunțări sau retrageri; sau

b) dreptul de denunțare sau de retragere poate fi dedus din natura tratatului.

2. O parte trebuie să notifice cu cel puțin douăsprezece luni înainte intenția sa de a denunța tratatul sau de a se retrage din el conform dispozițiilor paragrafului 1.

*Articolul 57**Suspendarea aplicării unui tratat în temeiul dispozițiilor sale sau prin consimțământul părților*

Aplicarea unui tratat față de toate părțile sau de o parte determinată poate fi suspendată:

a) conform dispozițiilor tratatului; sau

b) în orice moment, prin consimțământul tuturor părților, după consultarea celorlalte state contractante.

*Articolul 58**Suspendarea aplicării unui tratat multilateral prin acordul unora dintre părți*

1. Două sau mai multe părți la un tratat multilateral pot încheia un acord avînd drept obiect să suspende, temporar și numai între ele, aplicarea dispozițiilor tratatului:

a) dacă posibilitatea unei astfel de suspendări este prevăzută de tratat; sau

b) dacă suspendarea în chestiune nu este interzisă de tratat, cu condiția ca:

i) să nu aducă atingere nici folosinței celorlalte părți a drepturilor pe care le dețin prin tratat, nici executării obligațiilor lor; și

ii) să nu fie incompatibilă cu obiectul și scopul tratatului.

2. Afară numai dacă, în cazul prevăzut la alineatul a) al paragrafului 1, tratatul dispune altfel, părțile în chestiune trebuie să notifice celorlalte părți intenția lor de a încheia acordul și dispozițiile tratatului a căror aplicare intenționează să o suspende.

*Articolul 59**Stingerea unui tratat sau suspendarea aplicării sale rezultînd implicit din încheierea unui tratat posterior*

1. Un tratat este socotit a fi luat sfîrșit dacă toate părțile la acest tratat încheie ulterior un tratat asupra aceleiași materii și:

a) dacă rezultă din tratatul posterior sau dacă este stabilit în alt fel, că potrivit intenției părților, materia trebuie să fie guvernată de acest tratat; sau

b) dacă dispozițiile tratatului posterior sînt incompatibile cu cele din tratatul anterior într-asa măsură încît este imposibil să se aplice ambele tratate în același timp.

2. Tratatul anterior este socotit ca fiind numai suspendat dacă rezultă din tratatul posterior, sau este stabilit pe altă cale, că aceasta a fost intenția părților.

*Articolul 60**Stingerea unui tratat sau suspendarea aplicării lui ca urmare a violării sale*

1. O violare substanțială a unui tratat bilateral de către una din părți autoriză cealaltă parte să invoce violarea ca motiv pentru a pune capăt tratatului sau a suspenda aplicarea lui în total sau în parte.

2. O violare substanțială a unui tratat multilateral de către una din părți autoriză:

a) celelalte părți ca, prin acordul lor unanim, să suspende aplicarea tratatului în total sau în parte, ori să-i pună capăt:

i) fie în relațiile dintre ele și statul autor al violării,

ii) fie între toate părțile;

b) o parte atinsa în mod deosebit, prin violare, să o invoce ca motiv de suspendare a aplicării tratatului în total sau în parte în privința ei, dacă acest tratat este de așa natură încît o violare substanțială a dispozițiilor sale de către o parte modifică radical situația fiecărei părți în ce privește executarea ulterioară a obligațiilor sale în virtutea tratatului.

3. În sensul prezentului articol, o violare substanțială a unui tratat este constituită de:

a) o respingere a tratatului, neautorizată de prezenta Convenție; sau

b) violarea unei dispoziții esențiale pentru realizarea obiectului sau scopului tratatului.

4. Paragrafele precedente nu aduc atingere nici unei dispoziții a tratatului aplicabilă în caz de violare.

5. Paragrafele 1 la 3 nu se aplică dispozițiilor referitoare la protecția persoanei umane, conținute în tratate cu caracter umanitar, în special acelor dispoziții care exclud orice formă de represalii împotriva persoanelor protegute prin zisele tratate.

*Articolul 61**Ivirea unei situații zădărnice
executarea*

1. O parte poate invoca imposibilitatea de a executa un tratat ca motiv pentru a-i pune capăt sau pentru a se retrage din el, dacă această imposibilitate rezultă din dispariția sau distrugerea definitivă a obiectului indispensabil pentru executarea acestui tratat. Dacă imposibilitatea este temporară, ea poate fi invocată numai ca motiv pentru suspendarea aplicării tratatului.

2. O parte nu poate invoca imposibilitatea de executare ca motiv pentru a pune capăt tratatului, pentru a se retrage din el sau cere suspendarea aplicării tratatului, dacă această imposibilitate rezultă dintr-o violare, din partea părții care o invocă, fie a unei obligații a tratatului, fie a unei obligații internaționale față de oricare altă parte a tratatului.

*Articolul 62**Schimbarea fundamentală
a împrejurărilor*

1. O schimbare fundamentală a împrejurărilor, care a intervenit în raport cu cele existente în momentul încheierii unui tratat și care nu fusese prevăzută de părți, nu poate fi invocată ca motiv de a pune capăt tratatului sau a se retrage din el, afară numai dacă:

a) existența acestor împrejurări a constituit o bază esențială a consimțământului de a se lega prin tratat; și

b) această schimbare a avut ca efect transformarea radicală a naturii obligațiilor care rămân de executat în virtutea tratatului.

2. O schimbare fundamentală a împrejurărilor nu poate fi invocată ca motiv pentru a pune capăt tratatului sau a se retrage din el:

a) dacă este vorba despre un tratat care stabilește o frontieră; sau

b) dacă schimbarea fundamentală rezultă dintr-o violare de către partea care o invocă, fie a unei obligații din tratat, fie a oricărei alte obligații internaționale față de oricare altă parte a tratatului.

3. Dacă o parte poate, potrivit paragrafelor precedente, să invoce o schimbare fundamentală a împrejurărilor ca motiv pentru a pune capăt unui tratat sau pentru a se retrage din el, ea poate de asemenea, s-o invoce numai pentru suspendarea aplicării tratatului.

*Articolul 63**Ruperea relațiilor diplomatice
sau consulare*

Ruperea relațiilor diplomatice sau consulare dintre părțile la un tratat este fără efect asupra relațiilor juridice stabilite între ele prin tratat, afară dacă și în măsura în care existența relațiilor diplomatice sau consulare este indispensabilă pentru aplicarea tratatului.

*Articolul 64**Apariția unei noi norme imperative
a dreptului internațional
general (jus cogens)*

Dacă survine o nouă normă imperativă a dreptului internațional general, orice tratat existent, care este în conflict cu această normă devine nul și ia sfârșit.

SECȚIUNEA 4

Procedura

*Articolul 65**Procedura de urmat cu privire la
nulitatea unui tratat, la stingerea sa, la
retragerea unei părți din el sau la
suspendarea aplicării tratatului*

1. Partea care, în temeiul dispozițiilor prezentei Convenții, invocă fie un viciu al consimțământului sau de a se lega printr-un tratat, fie un motiv de a contesta validitatea unui tratat, de a-i pune capăt, de a se retrage din el sau de a-i suspenda aplicarea, trebuie să notifice pretenția sa celorlalte părți. Notificarea trebuie să men-

ționeze măsura avută în vedere față de tratat și motivele acesteia.

2. Dacă, după trecerea unui termen care, în afara cazurilor de urgență deosebită, nu poate fi mai mic de trei luni cu începere de la primirea notificării, nici una din părți nu a formulat vreo obiecțiune, partea care a trimis notificarea poate proceda, în formele prevăzute la articolul 67, la luarea măsurii proiectate.

3. Dacă totuși o altă parte a ridicat o obiecțiune, părțile vor trebui să caute o soluție prin mijloacele arătate la articolul 33 al Cartei Națiunilor Unite.

4. Nici o dispoziție a paragrafelor precedente nu aduce vreo atingere drepturilor sau obligațiilor părților decurgând din oricare dispoziție în vigoare dintre ele privind rezolvarea diferendelor.

5. Fără a se aduce vreun prejudiciu articolului 45, faptul ca un stat nu a adresat notificarea prescrisă la paragraful 1 nu-l împiedică de a face această notificare ca răspuns unei alte părți care cere executarea tratatului sau invocă violarea sa.

Articolul 66

Proceduri de soluționare juridică, de arbitraj și conciliere

Dacă, în termen de douăsprezece luni următoare datei la care obiecțiunea a fost formulată, nu a fost posibil de a se ajunge la o soluție conformă cu paragraful 3 al articolului 65, se vor aplica procedurile mai jos arătate:

a) oricare parte la un diferend privind interpretarea articolelor 54 sau 64 poate, pe calea unei cereri, să supună diferendul hotărârii Curții Internaționale de Justiție, afară numai dacă părțile nu ar decide de comun acord să supună diferendul arbitrajului;

b) oricare parte la un diferend privind aplicarea sau interpretarea unuia dintre celelalte articole ale părții V din prezenta Convenție poate recurge la procedura prevăzută la Anexa Convenției, adresînd,

în acest scop, o cerere Secretarului general al Națiunilor Unite.

Articolul 67

Instrumente avînd de obiect declararea nulității unui tratat, de a-i pune capăt, de a realiza retragerea din el sau de a suspenda aplicarea tratatului

1. Notificarea prevăzută la paragraful 1 al articolului 65 trebuie făcută în scris.

2. Orice act prin care se declară nulitatea unui tratat, i se pune capăt sau se realizează retragerea din el ori suspendarea aplicării tratatului pe baza dispozițiilor sale sau ale paragrafelor 2 sau 3 din articolul 65 trebuie consemnat într-un instrument comunicat celorlalte părți. Dacă instrumentul nu este semnat de seful statului, de seful guvernului sau de ministrul afacerilor externe, reprezentantul statului de la care emană comunicarea poate fi invitat să înfățișeze deplinele sale puteri.

Articolul 68

Revocarea notificării și instrumentelor prevăzute la articolele 65 și 67

O notificare sau un instrument prevăzut la articolele 65 și 67 pot fi revocate oricînd înainte de a-și fi produs efectele.

SECȚIUNEA 5

Consecințele nulității, stingerii sau suspendării aplicării unui tratat

Articolul 69

Consecințele nulității unui tratat

1. Este nul tratatul a cărui nulitate este stabilită în virtutea prezentei Convenții. Dispozițiile unui tratat nul nu au forță juridică.

2. Dacă unele acte au fost totuși îndeplinite în baza unui asemenea tratat:

a) oricare parte poate cere oricărei alte părți să stabilească pe cît se va putea în relațiile lor reciproce situația care ar fi existat dacă aceste acte nu ar fi fost îndeplinite;

b) actele îndeplinite cu bună credință înainte de invocarea nulității nu devin

ilicite prin singurul fapt al nulității tratatului.

3. În cazurile de la articolele 49, 50, 51 sau 52, paragraful 2 nu se aplică părții căreia îi este imputabil dolul, actul de corupere sau constrângere.

4. În cazurile în care consimțământul unui stat anumit de a fi legat printr-un tratat multilateral este viciat, regulile precedente se aplică în relațiile dintre zisul stat și părțile la tratat.

Articolul 70

Consecințele stingerii unui tratat

1. Dacă tratatul nu dispune altfel sau dacă părțile nu convin în alt mod, faptul că un tratat a luat sfârșit în temeiul dispozițiilor lui sau conform prezentei Convenții:

a) liberează părțile de obligația de a continua executarea tratatului;

b) nu aduce atingere nici unui drept, nici unei obligații și nici unei situații juridice a părților, create prin executarea tratatului înainte ca acesta să fi luat sfârșit.

2. Când un stat denunță un tratat multilateral sau se retrage din el, paragraful 1 se aplică relațiilor dintre acest stat și fiecare din celelalte părți la tratat, cu începere de la data la care denunțarea sau retragerea își produce efectul.

Articolul 71

Consecințele nulității unui tratat aflat în conflict cu o normă imperativă a dreptului internațional general

1. În cazul unui tratat nul în temeiul articolului 53, părțile sînt ținute:

a) să elimine, în măsura posibilului, consecințele oricărui act îndeplinit pe baza unei dispoziții care este în conflict cu norma imperativă a dreptului internațional general; și

b) să facă astfel încît relațiile lor mutuale să fie conforme cu norma imperativă a dreptului internațional general.

2. În cazul unui tratat care devine nul și ia sfârșit în temeiul articolului 64, expirarea tratatului:

a) liberează părțile de obligația de a continua să execute tratatul;

b) nu aduce atingere nici unui drept, nici unei obligații, nici unei situații juridice a părților, create prin executarea tratatului înainte de a fi luat sfârșit; totuși, aceste drepturi, obligații sau situații nu pot fi menținute mai departe decît în măsura în care menținerea lor nu este în sine în conflict cu noua normă imperativă a dreptului internațional general.

Articolul 72

Consecințele suspendării aplicării unui tratat

1. Dacă tratatul nu dispune sau părțile nu convin în alt mod, suspendarea aplicării unui tratat pe temeiul dispozițiilor sale sau în conformitate cu prezenta Convenție:

a) liberează părțile între care aplicarea tratatului este suspendată de obligația executării tratatului în relațiile lor reciproce pe timpul perioadei de suspendare;

b) nu afectează relațiile juridice stabilite de tratat între părți.

2. În timpul perioadei de suspendare, părțile trebuie să se abțină de la săvîrșirea oricăror acte care ar tinde să împiedice reluarea aplicării tratatului.

PARTEA VI

DISPOZIȚII DIVERSE

Articolul 73

Cazurile de succesiune a statelor, de responsabilitate a unui stat sau de deschidere de ostilități

Dispozițiile prezentei Convenții nu prejudică asupra nici unei chestiuni care s-ar putea pune în legătură cu un tratat din cauza unei succesiuni de state sau în raport cu responsabilitatea internațională a unui stat ori cu deschiderea de ostilități între state.

*Articolul 74**Relații diplomatice sau consulare
și încheierea de tratate*

Ruperea relațiilor diplomatice sau a relațiilor consulare ori lipsa unor asemenea relații între două sau mai multe state nu împiedică încheierea tratatelor între aceste state. Încheierea unui tratat nu are prin sine vreun efect în privința relațiilor diplomatice sau relațiilor consulare.

*Articolul 75**Cazul unui stat agresor*

Dispozițiile prezentei Convenții sînt fără efect asupra obligațiilor care pot rezulta cu privire la un tratat, pentru un stat agresor, din măsuri luate conform Cartei Națiunilor Unite în legătură cu agresiunea săvîrșită de acest stat.

PARTEA VII

DEPOZITĂRI, NOTIFICĂRI,
CORECTĂRI ȘI ÎNREGISTRARE*Articolul 76**Depozitarii tratatelor*

1. De asemenea, depozitarea unui tratat poate fi făcută de statele care au participat la negociere fie prin însuși tratatul, fie prin orice alt mod. Depozitarul poate fi unul sau mai multe state, o organizație internațională sau principalul funcționar administrativ al unei asemenea organizații.

2. Funcțiunile depozitarului unui tratat au un caracter internațional, depozitarul fiind ținut să acționeze fără părtinire în îndeplinirea funcțiilor sale. În special, faptul că un tratat nu a intrat în vigoare între unele părți sau că o divergență s-a ivit între un stat și un depozitar cu privire la exercitarea funcțiilor acestuia nu poate avea vreun înfrîurire asupra acestei obligații.

*Articolul 77**Funcțiunile depozitarilor*

1. Dacă tratatul nu dispune sau dacă părțile nu convin în alt chip, funcțiunile depozitarului sînt următoarele:

a) asigură păstrarea textului original al tratatului și a deplinelor puteri care i s-ar fi încredințat;

b) întocmește copii certificate pentru conformitate cu textul original și orice alte texte în alte limbi care pot fi cerute prin tratat, și le comunică părților la tratat, precum și statelor avînd calitatea de a deveni părți;

c) primește toate semnăturile tratatului, primește și păstrează toate instrumentele, notificările și comunicările relative la tratat;

d) examinează dacă o semnătură, un instrument, o notificare sau o comunicare referitoare la tratat este în bună și convenita formă și, după caz, atrage asupra chestiunii atenția statului în cauză;

e) informează părțile la tratat și statele avînd calitate de a deveni părți asupra actelor, notificărilor și comunicărilor referitoare la tratat;

f) informează statele avînd calitate de a deveni părți la tratat despre data la care a fost primit sau depus numărul de semnături sau de instrumente de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare cerute pentru intrarea în vigoare a tratatului;

g) asigură înregistrarea tratatului la Secretariatul Organizației Națiunilor Unite;

h) îndeplinește funcțiunile menționate în alte dispoziții ale prezentei Convenții.

2. Cînd apare o divergență între un stat și depozitar cu privire la îndeplinirea funcțiilor acestuia, depozitarul trebuie să atragă atenția statelor semnatare și statelor contractante asupra chestiunii respective sau, după caz, organului competent al organizației internaționale în cauză.

Articolul 78

Notificări și comunicări

Afară de cazurile în care tratatul sau prezenta Convenție ar dispune altfel, o notificare sau comunicare care trebuie să fie făcută de un stat în temeiul prezentei Convenții:

a) este transmisă, în lipsa unui depozitar, direct statelor cărora este destinată, sau, dacă există un depozitar, acestuia;

b) nu este socotită ca făcută de statul respectiv decât din momentul primirii ei de către statul căruia a fost transmisă, sau, după caz, de către depozitar;

c) dacă este transmisă unui depozitar, ea nu este socotită ca fiind primită de statul destinatar decât din momentul în care acest stat va fi primit de la depozitar informația prevăzută la alineatul e) al paragrafului 1 din articolul 77.

Articolul 79

Cercetarea erorilor din texte sau din copiile certificate pentru conformitate cu tratatele

1. Dacă, după autentificarea textului unui tratat, statele semnatare și statele contractante constată de comun acord ca acest text conține o eroare, se va proceda de corectarea erorii printr-unul din mijloacele enumerate mai jos, afară numai dacă sus-zisele state nu ar fi convenit asupra altui mod de corectare:

a) corectarea textului în sensul potrivit și parafarea corectării de către reprezentanți valabil împuterniciți;

b) stabilirea unui instrument sau schimb de instrumente în care este trecută corectarea ce s-a convenit a se aduce textului;

c) stabilirea unui text corectat al întregului tratat potrivit procedurii folosite pentru textul original.

2. Când este vorba de un tratat pentru care exista un depozitar, acesta notifică statelor semnatare și statelor contractante eroarea și propunerea de corectare și spe-

cifică un termen potrivit înăuntrul căruia pot fi formulate obiecțiuni la corectarea propusă. Dacă, la expirarea termenului:

a) nu s-a făcut nici o obiecțiune, depozitarul operează corectarea în text și o parafează, întocmește un proces-verbal de rectificare a textului comunicându-l în copie părților la tratat și statelor avînd calitate de a deveni părți;

b) s-a făcut o obiecțiune, depozitarul o comunică statelor semnatare și statelor contractante.

3. Regulile enunțate la paragrafele 1 și 2 se aplică și cînd textul a fost autentificat în două sau mai multe limbi și cînd apare un defect de concordanță care urmează a fi corectat prin acordul statelor semnatare și al statelor contractante.

4. Textul corectat înlocuiește *ab initio* textul defectuos, afară numai dacă statele semnatare și statele contractante nu ar fi convenit altfel.

5. Corectarea textului unui tratat care a fost înregistrat se notifică Secretariatul Organizației Națiunilor Unite.

6. Cînd eroarea este descoperită într-o copie a unui tratat certificat pentru conformitate, depozitarul întocmește un proces-verbal de rectificare de pe care comunică copie statelor semnatare și statelor contractante.

Articolul 80

Înregistrarea și publicarea textelor

1. După intrarea lor în vigoare, tratatele sînt trimise Secretariatului Organizației Națiunilor unite spre înregistrare sau clăsare sau înscrierea în repertoriu, după caz, precum și spre publicare.

2. Desemnarea unui depozitar constituie pentru acesta autorizarea de a îndeplini actele menționate în paragraful precedent.

PARTEA VIII
DISPOZIȚII FINALE

Articolul 81
Semnarea

Prezenta Convenție va fi deschisă semnării tuturor statelor membre ale Organizației Națiunilor Unite sau membrilor unei instituții specializate ori Agenției internaționale a energiei atomice, precum și a oricărui stat parte la Statutul Curții Internaționale de Justiție sau a oricărui alt stat invitat la Adunarea generală a Națiunilor Unite să devină parte la Convenție, în modul următor: pînă la 30 noiembrie 1969, la Ministerul federal al Republicii Austria și apoi, pînă la 30 aprilie 1970, la sediul Organizației Națiunilor Unite la New York.

Articolul 82
Ratificarea

Prezenta Convenție este supusă ratificării. Instrumentele de ratificare vor fi depuse la Secretarul general al Națiunilor Unite.

Articolul 83
Aderarea

Prezenta Convenție va rămîne deschisă pentru aderare oricărui stat aparținînd uneia din categoriile menționate de articolul 81. Instrumentele de aderare vor fi depuse la Secretarul general al Națiunilor Unite.

Articolul 84
Intrarea în vigoare

1. Prezenta Convenție va intra în vigoare în a treizecea zi de la data depunerii celui de-al treizeci și cincilea instrument de ratificare sau aderare.

2. Față de fiecare din statele care vor ratifica Convenția sau vor adera la ea după depunerea celui de-al treizeci și cincilea instrument de ratificare sau aderare, Convenția va intra în vigoare în a treizecea zi după depunerea de către acest stat a instrumentului său de ratificare sau de aderare.

Articolul 85
Texte autentice

Originalul prezentei Convenții, ale căror texte englez, chinez, spaniol, francez și rus, sînt deopotrivă autentice, va fi depus la Secretarul general al Națiunilor Unite.

Drept care plenipotențiarilor mai jos semnați, valabil autorizați de guvernele lor respective, au semnat prezenta Convenție.

Întocmită la Viena, la douăzeci și trei mai una mie nouă sute sase zeci și nouă.

ANEXĂ

1. Secretarul general al Națiunilor Unite întocmește și ține o listă de conciliatori compusă din juriști calificați. În acest scop fiecare stat membru al Organizației Națiunilor Unite sau parte la prezenta Convenție este invitat să desemneze doi conciliatori, iar numele persoanelor astfel desemnate va compune lista. De-

semnarea conciliatorilor, inclusiv a celor numiți pentru a împlini o vacanță întâmplătoare, se face pe o perioadă de cinci ani, putînd fi reînnoită.

La expirarea perioadei pe timpul căreia au fost desemnați, conciliatorii vor continua să-și exercite funcțiunile pentru care

au fost aleși conform paragrafului următor.

2. Când o cerere este supusă Secretarului general conform articolului 66, Secretarul general supune diferendul unei comisii compusă după cum urmează.

Statul sau statele constituind una din părți la diferend numesc:

a) un conciliator avînd naționalitatea acestui stat sau a unuia din aceste state, ales sau nu din lista arătata de paragraful 1; și

b) un conciliator neavînd naționalitatea acestui stat sau a unuia din aceste state, ales din listă.

Statul sau statele constituind cealaltă parte a diferendului numesc doi conciliatori în același mod.

Cei patru conciliatori aleși de părți trebuie să fie numiți într-un termen de șaiszeci de zile, începînd de la data la care Secretarul general primește cererea.

Dacă numirea președintelui sau a unuia dintre ceilalți conciliatori nu intervine în termenul mai sus arătat pentru această numire, ea va fi făcută de Secretarul general în termenul de șaiszeci zile de la expirarea acestui termen. Secretatul general poate desemna ca președinte fie una din persoanele de pe listă, fie pe unul din membrii Comisiei de drept internațional. Oricare dintre termenele în care trebuie făcute numirile poate fi prorogat prin acordul părților la diferend.

Orice loc rămas vacant trebuie ocupat în modul arătat pentru numirea inițială.

3. Comisia de conciliere își stabilește ea însăși procedura. Comisia, cu consimțămîntul părților la diferend, poate invita pe oricare parte la tratat pentru a-i supune părerile sale oral sau în scris. Hotărîrile și recomandările Comisiei sunt adoptate cu majoritatea voturilor celor cinci membri ai săi.

4. Comisia poate supune atenției părților la diferend orice măsură susceptibilă de a înlesni o soluție prin buna înțelegere.

5. Comisia audiază părțile, cercetează pretențiile și obiecțiunile și face propuneri părților pentru a le ajuta să ajungă la o soluție a diferendului prin buna înțelegere.

6. Comisia întocmește un raport în termen de douăsprezece luni de la constituirea sa. Raportul său este depus la Secretarul general și comunicat părților la diferend. Raportul comisiei, inclusiv toate concluziile pe care le cuprinde asupra faptelor și punctelor de drept, nu leagă părțile și nu constituie nimic altceva decît enunțarea recomandărilor supuse examinării de către părți în vederea înlesnirii unei soluții prin bună înțelegere diferendului.

7. Secretarul general asigură Comisiei asistența și înlesnirile de care poate avea nevoie. Cheltuielile comisiei sunt în sarcina Organizației Națiunilor Unite.